FELSŐZSOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Ügyiratszám: **2274-2/2019.**	Ellenőrizte: (jegyző) Pénzügyileg látta: (osztályvezető)
Ügyintéző: **Csontos Lászlóné**	Megtárgyalja: **Humánpolitikai Bizottság**
Előterjesztő: **Kovács Zsuzsanna jegyző, Gladics Jánosné igazgató**	
A döntéshez egyszerű [x] minősített [-] többség szükséges	
Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni [x]	
Az előterjesztést zárt ülésen kell tárgyalni [-]	
Az előterjesztés zárt ülésen tárgyalható [-]	
Melléklet a rendelettervezethez/határozati javaslathoz: [-]	
Függelék a rendelettervezethez: [-]	
Melléklet az előterjesztéshez: [-]	
Az előterjesztés kapcsán érintett:	**- önkormányzati képviselő**
Az előterjesztés a Társulási Tanács munkaterv szerinti [x] rendkívüli [-] ülésére készült.	

Átfogó értékelés
a gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok 2018. évi ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.
A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni ellátásokkal, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokkal biztosítja az önkormányzat.

Gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat lát el az Önkormányzat és a Felsőzsolcai Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás, mint a Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központ fenntartója.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést a Képviselő-testület általi tárgyalást követően meg kell küldeni a gyámhatóságnak.
Gyámhatóságként - a hatályos jogszabályok alapján - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal az eljáró hatóság. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30

napon belül javaslatokat fogalmazhat meg a települési önkormányzat számára. A települési önkormányzat 60 napon belül köteles érdemben megvizsgálni a gyámhatóság javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatni.

Jelen értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja:

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat,
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat,
- a felügyeleti szervek által végzett ellenőrzések megállapításait,
- jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján,
- a bűnmegelőzési cselekvési program és koncepció főbb – elsősorban gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő – elemeit,
- civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

Felsőzsolca Város Önkormányzatának 2018. január 1. és 2018. december 31. napja közötti időszakban végzett gyermekvédelmi és gyermekjóléti tevékenysége az alábbiakban kerül bemutatásra.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Felsőzsolca város lakónépessége a személyiadat- és lakcímnyilvántartásban tárolt adatok alapján 2018. évben 6775 fő.

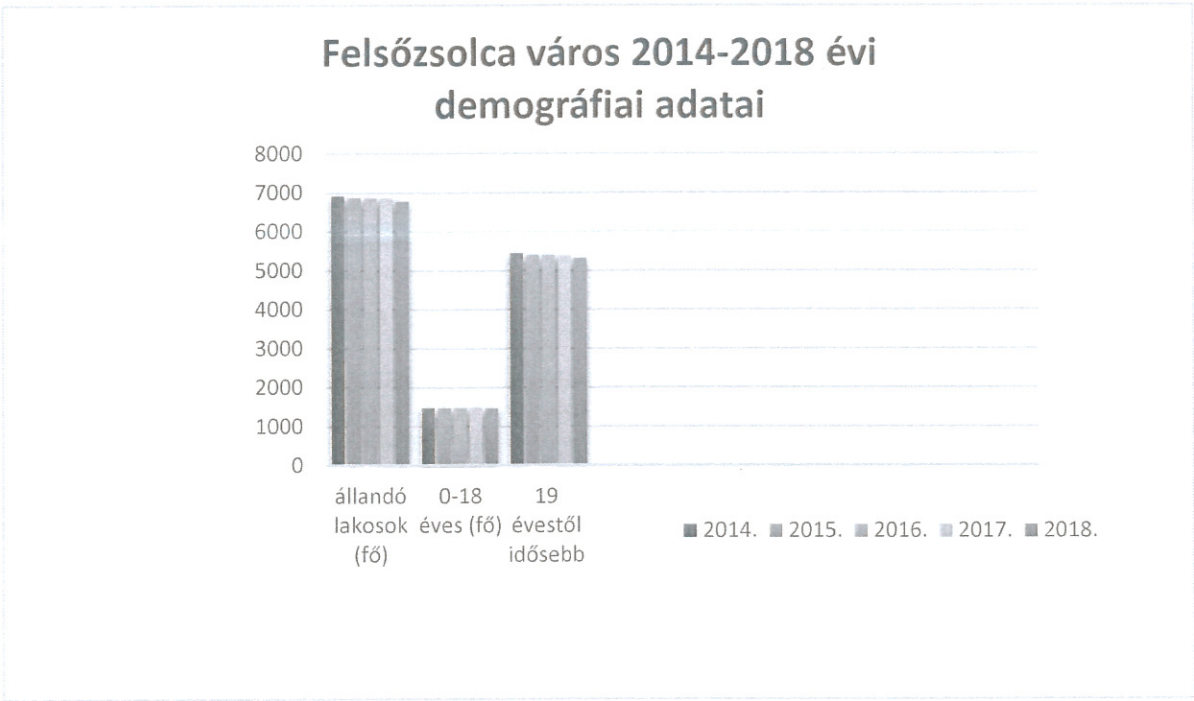

Forrás: KSH népmozgalmi adatok

A népességstatisztikai adatok alapján látható, hogy a város lakosságszáma folyamatosan csökken. A 0-18 éves korosztálynak az állandó lakosokhoz viszonyított aránya: 2014-ben 21,3%, 2015-ben 21,5%, 2016-ban 21,4%, 2017-ben 21,6%, 2018-ban 21,6%.

A 0-18 éves korosztály kor szerinti megoszlása
(2018. évi lakónépesség)

korosztály	fő
0-6	551
7-14	608
15-18	305
Összesen	**1464**

A 0-18 éves korosztály nemek szerinti megoszlása korcsoport szerinti bontásban
(2018. évi lakónépesség), (fő)

Korosztály	fiú	lány
0-6	289	262
7-14	297	311
15-18	164	141
Összesen	**750**	**714**

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

A pénzbeli és természetbeni ellátásokat, azok igénybevételének módját, illetve a jogosultsági feltételeket Felsőzsolca Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) rendeletben szabályozta. E szabályokat Felsőzsolca Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátásokról és szociális szolgáltatásokról szóló 14/2013. (V. 21.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: rendelet) tartalmazza.
Nem rendelkezik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság szabályairól, mivel azt teljeskörűen a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról a jegyző dönt.

2.1. Pénzbeli ellátások

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- gyermekétkeztetés normatív kedvezményére,

- természetbeni támogatásra (éves szinten két ízben 6.000,-Ft/gyermek a csak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek és 6.500,-Ft/gyermek, ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen túl hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű),
- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál vagy a Kormányablaknál is előterjesztheti. A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át, azaz 38.475,-Ft-ot,
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, és az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145%-át, azaz 41.325,-Ft-ot, vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ha a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és 25. életévét még nem töltötte be.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról elmondható, hogy az összes támogatást figyelembe véve a legtöbben ebben a támogatási formában részesülnek.
2018. december 31-én nyilvántartott rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek és nagykorú gyermekek száma: 412 fő.

Az alábbi grafikonon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak korcsoport szerinti alakulása figyelhető meg.

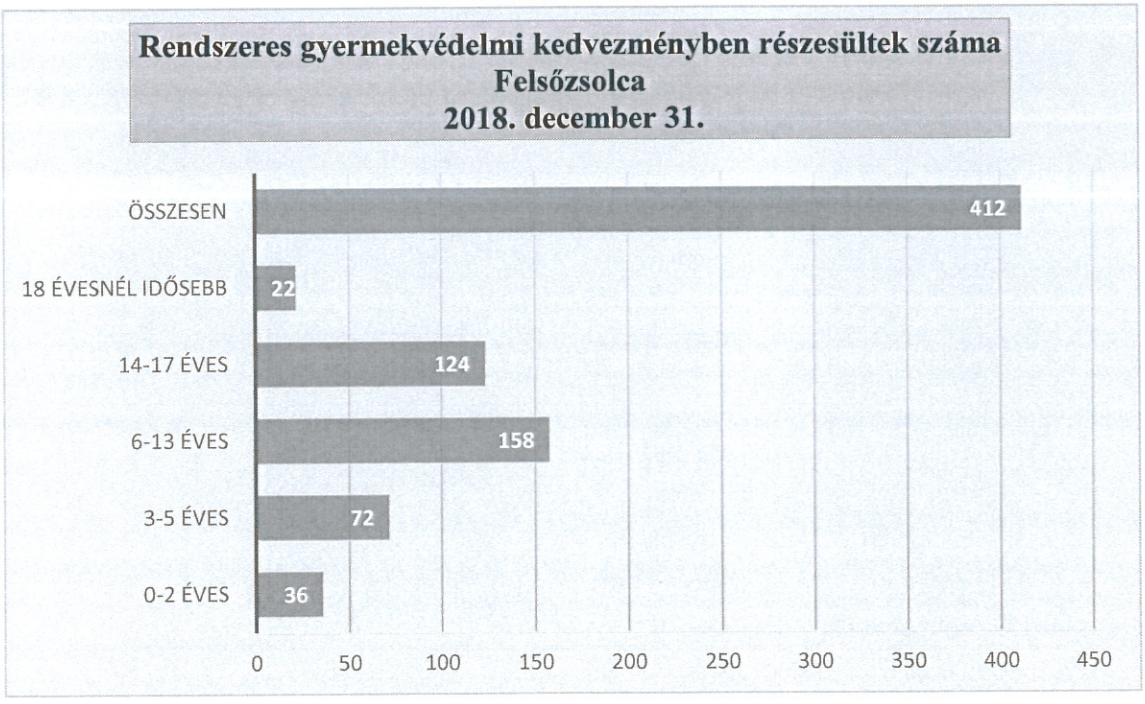

Forrás: Jelentés a gyámhatóság tevékenységéről 2018. (KSH adatszolgáltatás)

Családba fogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjául kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.
A támogatást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére külön kérelem benyújtása nélkül kell megállapítani, ha a fenti feltételeknek megfelel. Havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a (6.270,-Ft). Ezen kívül évente két alkalommal pótlékra jogosultak, amelynek összege 8.400,-Ft. Ilyen ellátás megállapítására 2018. évben nem került sor.

Települési támogatás

A települési támogatás, mint átfogó kategória egyes támogatási formáiban a felnőtt korúak, más formában pedig a gyermek és fiatal felnőtt korúak támogatását biztosítja.

A rendelet alapján az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére települési támogatás állapítható meg, ha az egy főre számított havi családi jövedelemhatár nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: nyugdíjminimum) 200%-át, egyedül élő esetén annak 250%-át.
A gyermekek ellátásával kapcsolatban az értékelési időszakban 16 fő részesült összesen 160.000,-Ft összegű települési támogatásban. A benyújtott kérelmek alapján megállapítható, hogy a kérelmezők 12 esetben a gyermek részére szemüveg, gyógyászati segédeszköz, ruházat vásárlásához, 4 esetben étkezési térítésidíj-hátralék rendezéséhez kértek támogatást.

Egyéb pénzbeli támogatások

Felsőzsolca Város Önkormányzatának Képviselő-testülete - az előző évekhez hasonlóan – a középfokú oktatási intézményben tanulók részére támogatást biztosított, melynek feltétele a 14. életév betöltése, középfokú oktatási intézményben nappali tagozaton évismétlés nélkül folytatott tanulmányok. A testület döntése alapján 160 tanuló részesült egyszeri 5.000,-Ft összegű támogatásban.

Az Önkormányzat - csatlakozva a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2018/2019. évi fordulójához - 15 nappali tagozaton tanulmányokat folytató főiskolai, egyetemi hallgató részére 5.000,-Ft/fő/hó összegű támogatást biztosított. 2018. évben az ösztöndíjra felhasznált összeg 750.000,-Ft volt.

2.2. Természetbeni ellátások

Szünidei gyermekétkeztetés

2016-ban a gyermekétkeztetés újraszabályozásával az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre jogosult gyermekek köre nem változott, de a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a

szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, amelyre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról önkéntes nyilatkozata alapján megállapítható, hogy a rendszeresgyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottanbiztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

A 2018. december 31-ei adatok szerint a tárgyévben nyilvántartásba vett hátrányos helyzetű gyermekek száma 10 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 402 fő volt.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma korcsoport szerinti bontásban (fő)

	0-2 éves	**3-5 éves**	**6-13 éves**	**14-17 éves**	**18 évesnél idősebb**	**Összesen**
hátrányos helyzetű			8	2		10
halmozottan hátrányos helyzetű	36	72	150	122	22	402

A szünidei gyermekétkeztetést nem minden érintett család kérte, az igénybevétel az alábbiak szerint alakult.

Szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére vonatkozó adatok 2018-ban

Szünidő	Étkezési napok száma	Étkeztetett gyermekek száma	Adagok száma összesen
Tavaszi	2	157	314
Nyári	43	202	8686
Őszi	3	92	276
Téli	3	122	366
Összesen	51	189 (átlagos napi létszám)	9642

A szünidei gyermekétkeztetés keretében biztosított ebédet a Felsőzsolcai Gazdasági Műszaki Ellátó- és Szolgáltató Szervezet Központi Gyermekkonyha készítette el.
A téli szünetben a Központi Gyermekkonyha zárva tartása miatt az ebédet más szolgáltatótól vettük igénybe.
A feladat ellátásához 399,-Ft/fő adag állami támogatást biztosított a központi költségvetés.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet utalvány formájában.

Alapösszegű, 6.000,-Ft értékű Erzsébet utalványra jogosult az a gyermek, fiatal felnőtt, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll.

Emelt összegű, 6.500,-Ft értékű Erzsébet utalványra jogosult az a gyermek, fiatal felnőtt, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll és hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű.

Időpont	gyermekek száma (alapösszegű utalvány)	gyermekek száma (emelt összegű utalvány)	Összeg (Ft)
2018. augusztus 1.	128	347	3.023.500,-
2018. november 1.	61	393	2.920.500,-

3. A felügyeleti szervek által végzett ellenőrzések megállapításai

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szociális Ügyekért és Társadalmi Felzárkóztatásért Felelős Államtitkársága 2018. évre vonatkozó ellenőrzési tervében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására vonatkozó anyagi és

eljárásjogi előírások érvényesülésére vonatkozóan a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya célvizsgálatot folytatott le.
A vizsgálat keretében a települési önkormányzatok jegyzőitől 10 db rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására vonatkozó iratot kért be. A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló eljárások során az ellenőrzés Felsőzsolca vonatkozásában hiányosságot nem állapított meg.

A célvizsgálat eredménye alapján készült ellenőrzési összefoglalóban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló eljárások során az alábbiak szerinti követendő általános eljárásrendre hívta fel a gyámhatóságok figyelmét:

- A havi rendszerességgel járó, nem vállalkozásból, illetve őstermelői tevékenységből származó jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelmét kell figyelembe venni. A jövedelemszámításnál figyelmen kívül kell hagyni a közfoglalkoztatásból származó havi jövedelemnek a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegét meghaladó részét.

- Az ügyfélnek kérelméhez a gondozó család összes tagjának jövedelmét igazoló iratokat csatolni szükséges. Amennyiben ennek nem tesz eleget – ha azt hatóság vagy bíróság tartja nyilván – akkor megkeresés vagy nyilvántartásból történő lekérdezés útján azt az eljáró szerv köteles beszerezni. Ha ilyen módon a jövedelemigazolás nem pótolható, az ügyfelet egy ízben hiánypótlásra kell felhívni. A jövedelemigazolásnak a kérelem benyújtását megelőző hónapra kell vonatkoznia, bankszámlakivonat nem fogadható el.

- Az igazolásnak – amennyiben a gondozó családban van közfoglalkoztatott – tartalmaznia szükséges a közfoglalkoztatás tényét is. Közfoglalkoztatott esetében kizárólag a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegét lehet figyelembe venni. A jövedelemnél a nettó összeggel szükséges számolni.

- Amennyiben az ügyfél úgy nyilatkozik, hogy egyedülálló, ezen tényről az egységes szociális nyilvántartás alapján szükséges meggyőződni. A családba fogadó gyám gyámsága alatt álló gyermek – kivéve, ha a gyám a gyermek tartására köteles – a jövedelemszámítás szempontjából nem tekinthető a támogatást kérővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak. A családba fogadó gyámság alatt álló gyermekek esetében a rá igényelt gyermektartásdíj megállapítása kapcsán kizárólag a gyermek jövedelmét szükséges figyelembe venni. A családba fogadó gyám saját gyermekei vonatkozásában kérelmezett támogatás megállapításánál az egy főre jutó jövedelem számításánál a gyámolt jövedelmét figyelmen kívül kell hagyni.

- Nagykorúvá vált gyermek esetében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló kérelem esetén csatolni szükséges az oktatási intézmény igazolását a nappali oktatás munkarendje szerint fennálló tanulói vagy hallgatói jogviszonyról. A kérelemhez kizárólag ebben az esetben szükséges iskolalátogatási igazolást csatolni, kiskorú gyermekek esetében ez az ügyféltől nem kérhető. Nagykorú kérelmezőnél vizsgálni szükséges, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt-e jogosult, ennek hiányában részére a támogatás nem állapítható meg.

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelem benyújtásának napjától, vagy – amennyiben az ismételt kérelemre annak fennállása alatt, a lejáratot megelőző három hónapon belül kerül sor – az előző jogosultság lejártát követő naptól szükséges egy év időtartamra megállapítani. Nagykorú kérelmező, illetve ismételt megállapítás esetén a speciális jogosultsági feltételek vizsgálata, illetve az ellátás megállapítása céljából az előző jogosultságra – például az előzményi iratok csatolásával, hivatalos feljegyzésben történő rögzítéssel vagy a határozat indokolásában kifejtve – szükséges az iratanyagban utalni.

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

A Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központ szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító integrált intézmény, melynek fenntartója a Felsőzsolcai Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás.
Az intézmény székhelye: 3561 Felsőzsolca, Kassai utca 32.
Elérhetősége: Telefon: 46/383-520
Mobil: 06/70-698-0971
E-mail: csaladgondozo.kozpont@gmail.com

Az intézmény működési rendje:
Az intézmény nyitott, az általa nyújtott szolgáltatásokat bárki igénybe veheti, aki a jogosultsági feltételeknek megfelel.

Az intézmény nyitva tartása:
Hétfő, Kedd, Csütörtök: $7^{\underline{00}}$ -$15^{\underline{30}}$
Szerda: $7^{\underline{00}}$ -$18^{\underline{00}}$
Péntek: $7^{\underline{00}}$ -$15^{\underline{00}}$
Nappali ellátás – Idősek Klubja:
Hétfő - Péntek: $7^{\underline{00}}$ -$15^{\underline{30}}$

Az intézmény ügyfélfogadása:
Hétfő, Péntek: $8^{\underline{00}}$ -$12^{\underline{00}}$
Szerda: $8^{\underline{00}}$ -$17^{\underline{00}}$

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások
Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást lehetőség szerint a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.
Az intézményi feladatok ellátása öt településen társulás formájában, illetve feladatellátási szerződéssel történik.

Az ellátott települések és az ellátások formái:
Felsőzsolca

- Étkeztetés
- Család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- Házi segítségnyújtás

- Időskorúak nappali ellátása

Sajópálfala
- Étkeztetés
- Család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- Házi segítségnyújtás
- Időskorúak nappali ellátása

Sajóvámos
- Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

Sajópetri
- Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

Kistokaj
- Család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- Házi segítségnyújtás

A családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatás két részből áll, az alapellátási feladatokat biztosító családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat és a hatósági feladatokat biztosító család- és gyermekjóléti központ.
A települési önkormányzat feladatköre az általános segítő tevékenységek, így a család- és gyermekjóléti szolgálat biztosítása, ami csak együtt működtethető. A szolgálat kizárólag alapszolgáltatási tevékenységeket lát el, feladata preventív célú szociális segítő munka, szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás segítése, közvetítés más szolgálatokhoz, adminisztrációs tevékenységi kör, észlelő- és jelzőrendszer működtetése.

A Szociális Szolgáltató Központ

Tájékoztatja
- a szülőt, vagy gyermeket,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát,
- a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát,
- az anyagi nehézségekkel küzdőket azokról a jogokról, lehetőségekről, támogatásokról, pénzbeli és természetbeni ellátásokról, amelyek őket megilletik és problémájukkal összefüggésben állnak.

Tanácsadást nyújt
- a tartós és fiatal munkanélküliek,
- az adóssággal és lakhatási problémákkal küzdők,
- a fogyatékossággal élők,
- a krónikus, a pszichiátriai- és szenvedélybetegek,
- egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére.

Szociális segítő munka keretében:

- segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,

- az igénybe vevő szükségleteinek kielégítésére, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait és azokat a szolgáltatásokat, melyek bevonhatók a célok eléréséhez, újabb problémák megelőzéséhez,
- koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek és a közvetített ellátásban dolgozók együttműködését,
- az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, valamint a családi problémában és a megoldásban érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek és az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,
- a szolgáltatást igénybe vevő család, gyermek és szülő közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét,
- közreműködik a válsághelyzetben levő várandós anya problémáinak rendezésében.

Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében:

- figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy és család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
- más személy és szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások és ellátások igénylésében,
- a válsághelyzetben levő várandós anyát segíti az ellátásokhoz, támogatásokhoz, szükség esetén családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban,
- segíti a gyermeket és családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

Hivatalos ügyek intézése körében:

- segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek intézéséhez,
- tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségeiről,
- a gyámhivatal, a család- és gyermekjóléti központ felkérésére környezettanulmányt készít,
- gyámhivatal felkérésére tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről,
- a gyermeket fenyegető veszély esetén a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett közvetlenül tesz javaslatot a hatósági intézkedésre.

Adminisztrációs tevékenységi körében:

Amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le,

- a szolgáltatást igénybe vevő nagykorú személlyel együttműködési megállapodást köt,
- esetnaplót, a szolgáltatásban részesülő gyermekről betétlapot vezet, amit további intézkedés esetén továbbít a gyermekjóléti központ felé,
- az ellátást igénybe vevőről a KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről) nyilvántartó rendszerben személyes adatokat rögzít.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése körében:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi és egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre kötelezett szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban, krízishelyzet esetén utólagosan történő teljesítésére,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben résztvevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, családot és tájékoztatást ad szolgáltatásairól,
- a probléma jellegéhez, a gyermek és család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése és megszüntetése érdekében,
- az intézkedés tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert,
- a beérkezett jelzésekről és azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- esetkonferenciát, esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- évente minimum hat alkalommal a jelzőrendszer tagjai bevonásával szakmaközi megbeszélést szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart minden év február 28. napjáig,
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít minden év március 31. napjáig, mely tartalmazza a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait, az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket, az éves célkitűzéseket.

A szolgálat igénybevételének módja, kliensei

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe.
A *szolgáltatást igénybe vevők köre* az ellátási területen élő gyermek és felnőtt lakosok.

Az igénybevétel lehet

- **önkéntes** (a gyermek, vagy a szülő maga jelentkezik), vagy
- **együttműködésre kötelezett** (Család- és Gyermekjóléti Központ által).

A személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor, az ellátásra jogosult személyt, illetve törvényes képviselőjét tájékoztatni kell az ellátás tartamáról, feltételeiről és az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról.
A szolgálat az év folyamán 533 főt látott el, 280 főt együttműködési megállapodással, 253 főt tanácsadottként, illetve egyszeri ellátással.

A kliensek, családok túlnyomó része anyagi problémákkal küzd, mely sok esetben az alacsony iskolai végzettségből és a munkanélküliségből adódik. Az *észlelő- és jelzőrendszer* által a *köznevelési intézményekből* érkezett jelzések száma a legmagasabb. Az iskolákból, óvodákból *218 esetben érkezett jelzés* a településen élő gyermekek igazolatlan hiányzásai, higiénés és magatartási problémáival kapcsolatban.
Magas az *ügyintézésben* való segítségnyújtás száma – időpontkérés kórházba, szakrendelésekre, kérelmek, nyomtatványok kitöltése, hivatalos iratok értelmezése, stb. – ennek oka az alacsony iskolai végzettség, írástudatlanság. Önéletrajzírásban, internethasználatban, szolgáltatókkal való kapcsolatfelvételben is sokan kértek segítséget.

A családsegítők feladata, hogy hozzásegítsék az embereket ahhoz, hogy képessé váljanak ügyeik önálló intézésére, megfelelő munkahely megtalálására, anyagi, *életviteli, gyermeknevelési* problémáik rendezésére.

A halmozottan hátrányos helyzetű családokban az állandó kereső tevékenységet folytató családtagok száma továbbra is nagyon kevés. Legtöbb családban az egyedüli megélhetési forrás a közfoglalkoztatásban való részvétel, valamint a szociális és családtámogatási juttatások. Jövedelmük nagy részét élelmezésre fordítják, lakáskörülményeikben pozitív változás nem következik be, sőt azok évről évre romlanak.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységei közül továbbra is kiemelkedő jelentőséggel bír a *családlátogatás.* A módszer az esetkezelés folyamatának szerves része, a családsegítő személyesen keresi fel az igénybe vevőt a lakóhelyén. Sürgős és indokolt esetekben amikor szükséges, egyébként pedig előre egyeztetett időpontban. A családlátogatás célja többféle lehet; kapcsolattartás, információszerzés, családtagokkal, rokonokkal való személyes megismerkedés, az igénybe vevő közvetlen életterének megismerése, tájékozódás az életviteléről, szokásairól, természetes támogató rendszeréről. A család- és gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatba került családokkal való munka során lehetőség nyílik a kliensek életének komplex áttekintésére, lakáskörülményeik és személyes életterük megismerése által.
A szolgálat szakmai tevékenységei közül a másik jelentős terület a *segítő beszélgetés*. Fontos feltétel a családsegítők részéről az empátia, a hitelesség, az előítélet-mentesség, érdeklődés, objektivitás, valamint a kritika mellőzése. Sok tényező hat a sikeres beszélgetésre, ezek a ráfordított idő, térbeli feltételek, a megbeszélés kerete.
Az alapszolgáltatás keretén belül továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk a prevenciós jellegű szolgáltatásokra, programok szervezésére mind a felnőttek, mind a gyermekek bevonásával.

A védelembe vétel, illetve gyámság alatt álló kiskorúakat a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központ (Miskolc, Szemere u. 5. szám) esetmenedzsere gondozza, családjukat szolgálatunk családsegítőjével közösen is látogatja. A különösen problémás esetekben szoros együttműködés, folyamatos információcsere indokolt a szolgálat és a központ között.

Az alapszolgáltatás keretén belül továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk a prevenciós jellegű szolgáltatásokra, programok szervezésére mind a felnőttek, mind a gyermekek bevonásával.

Az intézményünk a nehéz körülmények között élő családok támogatása miatt *dologi eszközökkel* is igyekszik segíteni a családokon. Ennek érdekében rendszeresen fogadunk állampolgári felajánlásokat. Az *adományok kiosztása* – ami legtöbb esetben használt ruhanemű, háztartási eszköz – alkalomszerűen történik.

2018. évben is sokat segített minket egy felsőzsolcai *önkéntes*, aki az általa összegyűjtött adományokat intézményünknek ajánlotta fel.

5. A bűnmegelőzési programok

Felsőzsolcán a szolgálat a 2018. évben 184 veszélyeztetett kiskorút tartott nyilván. 55 gyermek állt védelembe vétel alatt.
Tárgyévben a rendőrségtől 6 esetben érkezett jelzés.

A bűnmegelőzési programok megvalósulása során a szabadidős tevékenységeink szervezésekor az elsődleges szempont a prevenció, melynek célja megelőzni, hogy a gyermek bűncselekmény, bántalmazás áldozatává, vagy elkövetőjévé váljon.
Fontos feladat a gyermekek felvilágosítása mind a bűnmegelőzés, mind az egészségmegőrzés, és a továbbtanulás területén.
A szervezett programjaink eredménye és tapasztalata az, hogy azokon nagy számban és örömmel vesznek részt a városban élő gyermekek és szüleik. Az együtt töltött idő alatt bizalmi kapcsolat alakul ki a gyermekekkel, fiatalokkal, akik ezáltal befogadóvá, nyitottá válnak a családsegítőkkel szemben.

A Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központ szervezésében 2018. évben az alábbi programok valósultak meg a bűnmegelőzés témakörében:

2018. augusztus 13-17. Korrepetálás. Javítóvizsgára kötelezett tanulók elméleti felkészítése pótvizsgára. Segítő foglalkozás 2018. évben 21 gyermeket érintett.

2018. augusztus 18. „Családi múzeum látogatás" Gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatban álló gyermekek és szüleik számára a Pannon Tenger Múzeumba szerveztünk látogatást.

Herczeg Mária bábos kézműves közreműködésével iskolás gyermekek számára szervezett kézműves tevékenység megszervezésében, lebonyolításában vettünk aktívan részt.

6. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A gyermekjóléti feladatok ellátását a Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központtal együttműködő Vöröskereszt B.-A.-Z. Megyei Szervezete, valamint a rendőrség bűnmegelőzési szervei segítették. Évek óta közösen valósul meg a véradások szervezése, népszerűsítése.
Intézményünk az EFOP-1.3.7-17-2017-00246 kódszámú „A társadalmi kohézió erősítése az egyházak és civil szervezetek közösségfejlesztő tevékenységének bővítésével" című projekt együttműködő partnere.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

A jelzőrendszer tagjainak együttműködése és a szervek döntő többségének egymással történő szoros kapcsolatfenntartása rendkívül indokolt a gyermekek védelme érdekében, ezért fokozottan törekedni kell arra, hogy ez a jövőben is fennmaradjon, illetve tovább fejlődjön.

Közre kell működni a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésében, részükre ifjúsági- és sporttevékenységek létrehozásával intézményi kereteken belül.

A továbbiakban is szükséges a Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központ által programok szervezése:
Az ünnepek körül megvalósított kézműves tevékenységek, programok lebonyolítása – az intézmény által gondozott, illetve a településen élő gyermekek, fiatalkorúak számára.

Nyári játszóház - elsősorban az intézményünkkel kapcsolatban álló gyermekek számára - egyhetes nyári szabadidős program.

Korrepetálás - javítóvizsgára utalt általános iskolai tanulók számára szervezett felkészítő, segítő foglalkozás.

Bűnmegelőzési, drogprevenciós előadások szervezése - a B.-A.-Z. Megyei Rendőrfőkapitányság Bűnmegelőzési Alapítvány - Bűnmegelőzési Szolgálat, a Felsőzsolcai Rendőrőrs bűnmegelőzési előadója és lehetőség szerint a B.-A.-Z. Megyei Vöröskereszt közreműködésével.

Egészségfejlesztés, egészségtudatos életmóddal kapcsolatban előadások szervezése.

Tudatos családtervezés - tudatos fogamzásgátlás - nőgyógyászati spirál biztosítása a nem kívánt terhességek kivédése céljából a rászoruló családok részére a helyi védőnői szolgálattal együttműködve.

Preventív jellegű előadások, kiscsoportos foglalkozások keretében:
- családon belüli erőszak megelőzése, kezelése,
- magatartási problémák, agresszió kezelése,
- az internethasználat veszélyei – az „okostelefonok" használatának előnyei és hátrányai.

Szexuális felvilágosítás – nőgyógyász szakorvos segítségével.

Gyermek- és idősgondozás, betegségek megelőzése, kezelése – gyermekorvos és háziorvos közreműködésével.

Álláskeresési tréning munkanélküliek számára, ahol alkalmuk nyílik az álláskeresési technikák elsajátítására.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni és a beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Felsőzsolca, 2019. április 25.

Kovács Zsuzsanna
jegyző

Gladics Jánosné
igazgató

Határozati javaslat
a gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelésről

1. Felsőzsolca Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján a gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok 2018. évi ellátásáról szóló értékelést megtárgyalta és azt elfogadja.

2. A Képviselő-testület felhatalmazza Kovács Zsuzsanna jegyzőt, hogy az értékelést a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére megküldje.

Felelős: **Kovács Zsuzsanna jegyző**
Határidő: **értelemszerűen**